

ZAMANSIZ KADINLAR

DENİZ BERFİN ÖZDENER

denizberfinsahin@gmail.com

Tarihi "bile" değiştiren kadınlar var derken, malum cümledeki o 4 harfli sözcük hepimizi çok rahatsız etti biliyorum. Hatta çoğumuz sosyal medya hesaplarımızdan dile getirdik bu rahatsızlığımızı. Ben burada bir kere daha sormak istiyorum hepimiz adına: Herhangi bir zorlu görev ya da başka bir hedef için "Erkekler bile yapabilir" gibi bir cümle duydunuz mu? Ben duymadım açıkçası. Ama ben 1-2 örnek cümle kurmak isterim: "Erkekler bile ütü yapabilir", "Erkekler bile çamaşır yıkayabilir."

Kelimemizi cümle içinde kullandıysak size tarihi, hatta bilimi bile değiştiren kadınlardan bahsetmek isterim. Bültene bu sayfayı koyarken tarihe adını yazdırabilmiş kadınları anlatmayı düşündük ama burada ancak kısa kısa bahsedebiliriz.

Bu yazıya başlamadan önce muhtelif

sosyal medya kanallarında dönen bir konudan yola çıkarak araştırmaya başladım. Genelde erkekler tarafından gündeme getirilen ve beni araştırmaya iten soru da şuydu; "Neden kadınlar temel bilimlerde başarılı değiller ya da ilgilenmiyorlar?" Bu soruya cevap yerine geçebilecek bir araştırma yaptım ben de; Nobel ödüllerini kazanan kişileri araştırdım.

Nobel ödülleri 6 farklı dalda veriliyor. Fizik, kimya, fizyoloji ve tıp, edebiyat, barış ve görece yeni olan ekonomi. 1901'den günümüze kadar verilen

Nobel ödüllerinde fizik alanında 3, kimya alanında 5, fizyoloji ve tıp alanında 8, edebiyat alanında 15, barış alanında 17, ekonomi alanında ise sadece 2 kadın Nobel Ödülü almış. Tabloya baktığımızda yukarıdaki soruyu soran erkekler haklıymış gibi görünse de

Edith Clarke

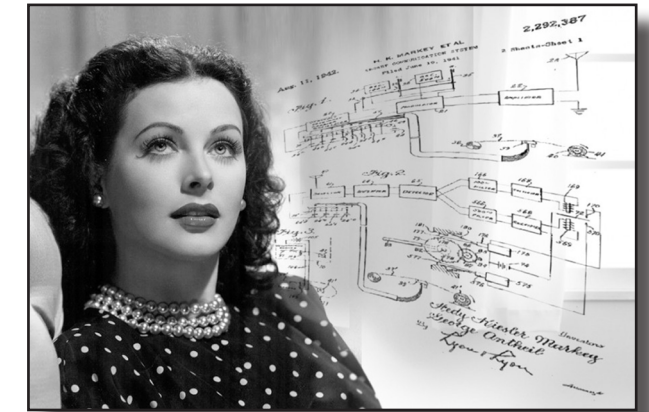
Donna Strickland

acaba kadınlar sosyolojik anlamda erkeklerle tamamen eşit koşullarda aynı imkanlara sahip olsaydı, tablo yine bu şekilde mi olurdu? Bence hayır. Kadınlar genel olarak önce ev işlerini yapıp sonra varsa çocuklarına vakit ayırıp ondan sonra kendi işleriyle ilgilenecekleri zaman enerjileri ne kadar kalmıştır sizce? Peki bu saydığım, genel olarak sadece kadınların yaptıkları işlerle sadece kadınlar ilgilenmeseydi, cinsiyet eşitlikçi yaklaşımla ev içi bakım, temizlik işleri vb erkekler tarafından da üstlenilseydi sizce nasıl olurdu? Bu sorulara içimizden aynı cevabı verdiğimiz biliyorum. Evet belki de böyle bir soru bile sormazdı erkekler.

Gelelim size bahsetmek istediğim mühendislik bile yapabilen zamansız kadınlara... İlk olarak meslektaşımız olan Edith Clarke'tan bahsetmek istiyorum ki kendisi elektrik enerjisi analizinde uzmanlaşmış ilk kadın elektrik mühendisidir. Aynı zamanda lisans sırasında çoğumuzun kullandığı hesap makinesini icat eden kişidir. Teksas Üniversitesi'nde ders veren ilk kadın elektrik mühendisi, profesörüdür.

Biraz günümüze dönecek olursak lazer teknolojisi üzerine çalışmasıyla Nobel Fizik Ödülü kazanan Donna Strickland var karşımızda. Strickland da bizim gibi düşündüğünü şu sözlerle anlatmış: "Artık kadın fizikçilerin farkına varılması gerek. Çünkü biz varız ve umuyoruz ki gelecekte daha da çoğalacağız."

Tarihi yazan erkeklik tarafından seks sahnesiyle bilinen ama aslında Wi-Fi'nin mucidi Hedy Lllamar ile tanıştırmak isterim sizleri. 1914 doğumlu olan Lllamar çok sayıda popüler filmde rol aldı elbette ama oyunculuktan sıkıldığında temel bilimlerle ilgilenmeye başladı. 2. Dünya Savaşı'nın başlangıcında George Antheil ile birlikte "Frekans Atlamalı Yayılma Spektrumu"nu icat etti ve ABD'de patentini aldılar. Günümüzdeyse bu teknolojinin çalışma prensipleri, kullandığımız Wi-Fi ve Bluetooth'un temelini oluşturmaktadır. Hem güzel hem zeki hem mucit olan, erkeklerin güzellik ve zekâyı bir arada kabullenemeyen algılarını yerle bir eden Lamarr, 2000 yılında hayata gözlerini yummuştur.

Hedy Lllamar